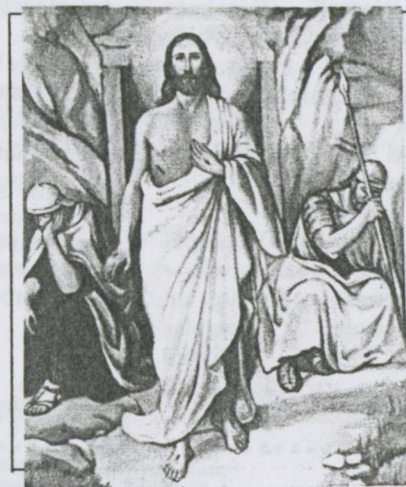

ZEMTURS

PASAUĻA LATGAĻU LAIKKROKSTS

2000. GODA APREĻIS, NR. 4 (194). CENA 20 SANTĪMI

KONSULTANTI: reliģijas lītas –
prāvests Alberts Badže, mākslas
valcōjami - Pīters Gleizdāns,
poligrafeja, izdevniecība - Jōns
Eļksnis, dzeja - Ontons Slišāns,
vēstare - Viktors Trojanovskis,
kulturvēstare- profesors Pīters
Zeile, ekonomika - profesors
Jezups Zeļonka, ūrzema biroja
vadeitōjs Vōceja Alberts Spōgis

KRYSTUS IR AUGŠANCĒLĪS

Pēc sastādīnas nakts
reītausmā nūtyka lela zemes -
trīce, jo tō Kunga enģeļs,
nūsalaīdīs nu dabasīm, nūvēle
akmini nu olas īejas, un Jezus
Krystus cēlēs augšā nu myru-
šīm!

Enģeļa izskots beja zibiņam
leidzeļs, un drēbīs tam beja
boltas kai snīgs. Sorgi, tū
īraudzējuši, īzbailēs kryta gar
zemi. Nōkuši pi atjāgas, jī
metēs bēgt uz pīlsātu, lai par
nūtykušū paziņōtu augstajīm
prīsterim. Tī, sovukōrt, stei-
dzeigi apsprīdušīs ar ļaužu
vacajīm, bogōteigi īzdaļēja
sorgkareīvīm naudu, teīkdami:
"Sokīt, ka jō mōcekli naktī
atnōce un, myusīm guļūt, jū
nūzoga.. Bet ja tys zemes

pōrvaļdnīkam toptu zynoms, mes tū nūmīrynōsim un gōdōsim, lai jyusīm nikas nanūteik". Sorgi, sajāmuši
naudu, aizgōja un darēja, kai beja vuiceiti.

Reita agrumā apostolu Jākuba un Judas mōte Marija, mōcekļu Jōņa un Jākuba mōte Zalome un
Marija Magdalena gōja uz Jezus kopu, lai svaideitu ar aromatiskōm zōlem jō mīsas. Sovā storpā jōs
runōja: "Kas myusīm nūveļs akmini nu kopa durovom?" Taču, nūnōkušas pi olas, jōs redzēja, ka smogais
akmiņs jau nūvalts. Un, olā īgōjušas, jōs tī īraudzēja enģeli boltōs drēbēs. Sīvītes nūsabeida, bet enģeļs
jōs mīrynōja: "Nasabeisti! Jyus meklejat Jezu Krystu, kas beja krystā systs; jō te nav, jys ir augšancēlīs"

Sīvītes steigšus atstōja olu, bailēs un prīcā skrīdamas uz pīlsātu paziņōt mōceklim par Krystus
augšanceļšonūs.

Nu Mateja (28:1 – 8), Marka (16:1 – 7) un Lūkas (24:1 – 7) evengeļejīm

"Un kod jyus stōvot Dīvu lyugdami, tod pīdūdīt, ja jyusīm kas ir pret kaidu, lai ari
jyusu Tāvs, kas dabasūs, jyusīm pīdūd jyusu pōrkōpumus".

Mk. 11.25

"Brōļu mīlesteiba lai palīk! Naaizmērstit vīsmīleibu! Jo daži ar tū, pošim nazynūt, sovūs nomūs ir uzjāmuši engeljus"

(Ebr. 13. 1 – 2)

Alberts Budže, prāvests

DRAUDŽU DZEIVE

Jaunajam godam sōcūtīs, rēzeknīte Veronika Keiša, kura dzymuse un auguse Bēržgalī (Rēzeknes dekanatā), draudzei dōvynōja skaistus tautas tārpus, lai krōšņōku dareitu tōs bazneicas proceseju. Daleibnīki ļūti pateiceigi par šū dōvonu.

o

21. febrālī Daugavpilī nūdybynōta vēl vīna parteja -- kreisi centryski orientāta un tōs nūsaukums ir "Latgolas gaisma". Pirmajā sanōksmī dybynōtōjus uzrunōja svātō Pītera bazneicas dekans A.

Madelāns un Borisa - Gļeba pareizticeigūs draudzis pōrziņs Georgijs Popovs. Dekans A. Madelāns uzsvēre, ka jam lels priks, ka lelas lītas teikūt sōktas ar Dīva paleigu un atgōdynōja, ka vysom īstōdem, kuras sovā laikā īsvētējis, klōjūtīs labi. Vēlēja veiksmi ari jaunajai partijai.

Šū partēju dybynōja 260 krīvi, 106 latviši, 90 pūli, 19 boltkrīvi un cytu tautēibu pōrstōvi.

o

Pādeajā laikā daudz runoj un roksta par svātceļōjumu vītu Medžugorjī.

Nasep Viļānu katōļu bazneicas dōrzā uzstōdeita Dīvmōtis statuja, pi tōs atsarūn akmiņs, kurs atvasts nu Medžugorjis. Tagad ticeigajī, kurim nav īspējas aizbraukt uz šū vītu, var atnōkt uz bazneicas dōrzu pi Dīvmōtis statujīs.

Viļānu katōļu bazneicu apkolpoj mariānu tāvi.

o

Sōcūt ar 7. martu Aglyunas katōļu gimnazejā kotru ūtardīnu un catūrtīdīnu pulkstiņ 13.00 nūteik nūdarbeibas nōkamūs pirmūs klašu skūlānim.

8. MAJĀ NAUTRĀNU DEKANAM PĪTERAM ANDŽĀNAM APRIT PRĪSTEREIBAS 40 GODI. SIRSNEIGI SVEICAM CĪNEJAMŪ DVĒSEĻU GONU!

Pīters Andžāns
dzimis 1930. goda
2. febrālī, ordināts
1960. goda 8. majā.

Pyrms Nautrānim
strōdōja par prāvestu
Daugavpils rajona
Jezupovas un Spruktu draudzēs,
pošlaik -- Nautrānu, reizē ir ari
Nautrānu dekanata dekans.

Prīsters allaž aktīvi pīsadola
dažaidūs sabīdryskajūs

pasōkumūs mīstā un vītejā
vydusskūlā.

Attālā: dekans P. Andžāns (pyrmais nu kreisōs) kūpā ar arhiveiskupu metropolitu Jōnī Pujatu un prāvestu Albertu Budži storp nautrānišim.

NU BAĻTINOVAS DRAUDZIS

NAKTS VIGILIJA AGLYUNAS BAZILIKĀ

Reti kurs katōlticeigais nav apmeklējis Aglyunas baziliku un breinumdareitōjas Dīvmōtis oltora priškā izteicis sovu prīcu, sovas sōpis un lyudzis jōs paleidzeibu gon sev, gon pīdareigajīm. Bet šaids nūtykums pāvesta Jōņa Pōvula II izsludynōtajā jubilejas godā vēl nabeja bejis myusu dzeivī.

Pēc myusu draudzis pāvesta Alberta Budžes sirsneiga īteikuma sasapulcējamīs uz nakts vigiliju

Aglyunas bazilikā, kur Vyssvātōkō Sakramenta oltora priškā izlyugt paleidzeibu nu Dīvmōtis kotrs sev un vysai draudzei.

Izbraucem 3. marta pīvakarī, lai pyrms svātōs Misis sajimtu Gondares sakramentu un pīsadaleitūs dīvkolpōjumā, jo tikai teirom sirdem varom stōtīs Dīvmōtis oltora priškā, lyugtīs un lyugtīs...

Aglyunā īsarodomēs ar nalelu nūsakaveišonūs, bet vysī, kuri vēlējōs sajimt Gondares sakramentu un pīt pi dīvgolda, tū ari izdarēja. Dīvmōtis litanejas laikā mes, ar dagūšom svecem rūkōs un nūsamatušīs celjūs, tyvōjamēs euharystiskō Jezus un Dīvmōtis oltoram, lyudzūtīs:

"Dabasu valdneica, pījam myus un myusu draudzi taidus, kaidi asom, un dori par taidim, kaidim tu grybātu, lai mes asom!"

Daudzim pīklusā bolsi, daudzim pōr vaigim ritēja osoras. Kurs gon nagryb byut lobōks, kuram nav vajadzeiga Dīva un jō Mōtis paleidzeiba!

Vysas sovas vajadzeibas nūlykom Dīvmōtis oltora priškā, dzidūt "Jaunova svāta..."

Tod myusus uzrunēja bazilikas dekāna paleigs I. Petrovskis, kurs dzimis 1971. godā un ordināts 1999. godā. Aicynēja lyugtīs par bārnim, jaunōtni, par sevi, myusu valdeibu, uzsverūt, ka Aglyunas Dīvmōte dūd svēteibu na tikai dīvlyudzējim un svātcēlinīkim, bet ari vysai Latgolai un Latvejai.

Pēc šōs eisōs uzrunas, nūvālūt myusim spēku un iztureibu vysai naktei, atstōja pi uzstōdeitō Vyssvātō Oltora Sakramenta. Mes palykom ar cereibu, ka Jaunova Marija paleidzēs izturēt un zynōs, kur myusdīnu sarežģeitajā laikā likt myusu lyugšonas un lobū grybu, īsōcem nakts vigilliju.

Rūžukrūņa pyrmajā daļī lyudzamēs par bārnim un jaunīšim, Baļtinovas draudzi, pīmynūt sevi un tyvinikus. Ūtrajā aizlyudzem par sovīm prīsterim, veiskupim, par paaicynōjumu uz prīstereibu, par katōļu bazneicu un svātū tāvu Jōni Pōvulu II. Trešajā daļī pasateicem Dīvam par tīm prīsterim, kuri kolpōjuši Baļtinovas draudzi un jau myužēibā.

Krystacejā pōrdūmōjom Jezus cīsōnu ceļu un lyudzem pīdūšonu par izdareitajōm pōresteibom un grākīm. Nī uz mirkli naaplusa dzīsma un lyugšonas, skanēja psalmu vōrdi par myrušajīm.

Jaunu dīnu īsōcem ar reita lyugšonu, Stūņžu dzīsmom Dīvmōtis un Jezus Sirds gūdam. Nakts vigilliju nūslēdzem ar dzīsmu "Pi tovom kōjom, vyssvātōkō mōte..." Tīši pulkstiņ 7.00 atskanēja vargaņu bolsi un dzīsma "Māmeņa myusu", elektriskūs spuļdzū gaismā īsamirdzējōs Dīvmōtis oltors un atvārtō breinudareitōja Mōras Zemes Karalīnes svātglezna.

Sekōja svātō Mise, kuru celebrēja Aglyunas katōļu gimnazejas kapelans R. Ozoliņš (dzimis 1936. godā, ordināts 1999. godā). Sovā uzrunā jys pasateice myusu draudzis prāvestam A. Budžem par atsauceibu, myusim – par iztureibu vysu nakti lyudzūtīs un tik kuplā skaitā īsarūdūtīs uz vigilliju, nūvōlēja ari turpmōk stypru ticeibu, cereibu un cylvākmīlesteibu.

Svātō Mise beja myusu un myusu draudzis nūdūmā. Pēc dīvkolpōjuma atsavadējom nu bazilikas un devamēs mōjupcēļā.

Nav vōrdūs izsokams mīrs un svātlaieme, kas myusu sirdīs rodōs pēc šōs svātōs nakts, kū pavadējom lyugšonōs un dzīsmōs. Par vysu pasateicom draudzis prāvestam A. Budžem, Brīžucīma pogosta prīkšsādātōjai R. Pundures kuņdzei par jōs laipnū atbolstu un ījuteibu. Ari myusu šoferam J. Jermacāna kungam.

Lai vysim Dīva paleigs un Dīvmōtis svēteiba!

JŌNS BROKS

LAI PRIKS TEV PLAUKT

Dignai

Lai priks tev plaukt par dīnu, kū tu gaidi,
Un priks lai zīd par dīnu dzeivōtu!
Pret sauli sovus dūmu putnus raidi
Un pasmej sirdei saules gaišumu!

Ik dīnu pījem sev kai dōvonu,
Voi apkōrt smīkli skaņ, voi sōp'u vaidi!
Ik mirkli sasaisti ar myužēibu,
Lai priks tev plaukst par dīnu, kū tu gaidi!

Laiks nōk un nabyuteibas jyrā aizīt,
Un atstōj tikai dorba vēsteibu,
Lai sirds jyt veikto pīnōkuma laimi
Un priks lai zīd par dīnu dzeivōtu.

Ej, meklej dzeivī lītom kūdulu!
Moz goru prīcynōt spēj mirkļu glaimi.
Kod karoj sirds ar malnu tukšumu,
Pret sauli sovus dūmu putnus raidi!

Ar mērki cālu sovu myužu saisti
Un līc pi Dīva kōjom cereibu!
Nu Dīva olūtim smej goram kaismi
Un pasmej sirdei saulis gaišumu!

Ar myužēibu tik mērej ikdīnu
(Aust myužēibai un dorbam reiti skaidri).
Un skaistumā tik meklej skaistumu,
Kai redzi dorūt čaklū bišu saimi.

.....

"ZEMTURS" DŪDAS ARI UZ FRANCEJU

Pateikams pōrsteigums beja vēstule nu Francejas, kū atsyutēja leidz šam "Zemturam" vēļ napazestams laseitōjs un atbaļsteitōjs Aleksandrs Jermolenko. Jys dzeivoj Nansijā un roksta, ka šūgod sajēmis laikroksta pyrmū numeri, par kū bejis ļūti prīceigs, ka gotovs ari abonēt. Dīmžāl, tys nav īspējams caur postu, bet var pasyuteit teiši pi izdevējim. Mes ar priku pyldom jō lyugumu un cerom, ka pēc kaida laika sajimsim nu jō ari plašōkas zinīs.

LATGOLA ZĪDŪNĪ UN ATVOSORĀ

S k i c ē j u m i

Nav jau tai, ka, dzeivodams Reigā, ar Latgolu teikūs tikai atsevišķus ceļojumus, izbraukumus. Sev par attaisnojumu varu saceit, ka, piemāram, Rēzekni apmekleju regulāri, katrā reizī jīmā pavodūt vairōkas dīnas. Ikvīnu šū tikšonūs ar Rēzekni sagaidu ar priku un gondarējumu. Un tai jau nu 1993. goda, kod dorbojas Rēzeknes Augstskūla. Nasaverūt uz lelū bezdorbu un cytom lykstom, jei maq tyva ar teireibu un sakūpteibu, ar latgaliskū Mōru centrā, gludi asfalteitom īlom, modernizātajōm celtnem un veikālym. Bet golvonais — ar sirsneigim cylvākim augstskūlā, LKC izdevnīceibā, Latgolas Kulturvēsturis muzejā, pūdņiku darbneicōs (trejs brōļi Ušpelī vin ir kū vārtī!), mōjeigajā kafejneicā "Seņōtne". Te es izjyutu Latgolas dvēseli un Rēzeknes veidūls maq saistōs ar priķšstotu par vysa nūvoda sirdi. Bet Atbreivōšonas aleja ir tōs dzeiveibas artereja...

Par Rēzekni varātu runōt ilgi. Taču šūreiz par divim braucīnim pārnejō goda maja pādejōs dīnōs Dīnvydlatgolā un augusta vydā uz Ludzas un Rēzeknes rajonim Vyduslatgolā.

□
Pavasara tikšonōs saisteita ar Konstantina Raudives vōrdu un jō pyrmū skūlu Osyunē. Jau klivis par tradiceju te atcerētīs izcylū dūmōtōju un rakstņiku, velteit jam zynōtniskus lasējumus. Pyrmō zynōtniski teoretyskō konference nūtyka Raudives 85. godadinā — 1994. goda majā, bet pārņ maja beigōs tī beja atzeimejama ar konferenci 90. godareizī. Lely nūpalni na tikai Osyunes skūlas vadeibai, bet īpoši Raudives nūvodņīkam, LLU docentam Ignatam Trepšam, kurs, dorbōdamīs ar lelu entuziasmu, obōs reizēs beja spējis salīdēt saskaneigu komandu nu Reigas, Jelgovas, Daugavpilš zynōtnīkim, Krōslovas rajona kulturas darbinīkim, sameklejūt pat dažu Raudives skūlasbīdru un kaimigu. Un rodōs priķs kaut par nalelom, bet vysai jyutamom progresā izpausmem aizvadeitajūs pīcūs godūs. Konferenci referati klivūši vērtīneigōki, dziļōki, ar lelōku jaunatklōsmis izpausmi.

Pi skūlas izveidōta skaista, kūkā grīzta pīmines zeime dyžajam nūvodņīkam. Atseviška ustoba vārsta īpošā memorialā ar Raudives grōmotu, publikaceju par jū un cytu materialu klōstu. Sovukōrt konferenceis daleibņiki pi skūlas īstōda myužam zaļas tūjas un dūdas uz K.Raudivis dzymtū pusi — Osyunes un Keponas pogostu rubežu. Tī kōdreizejā "Slōgu" mōju vītā ar Krōslovas un Osyunes pošvaldeibu gōdeibu nupat uzstōdeits pīmines akmīgs ar nu tōlīnis radzamim jīmā īcērstim Konstantina Raudivis vōrdim. Biografi parosti roksta, ka K. R. dzimis Osyunes pogosta "Slōgu" mōjōs, bet tys gon nav eisti pareizi, jo "Slōgu" mōjas sovu nūsaukumu īgyva tikai 30. godūs, pōrsaceļūt uz vīnsātu un te uzbyuvejūt mōju, bet K. Raudive dzimis 1909. godā krīvu cara laikā, tyvejā sādžā, nu kuras gon nikaidas pādas nav palykušas. Natōli radzamas dzejņika un atdzejōtōja Konstantina Aizpura mōjas, kurōs vēl dzeivoj attōli jō radinīki. Tai vysmoz pyrmōs konferenceis laikā myusim stōstēja vītejō skūlōtōja. Kai atmini nu tō goda globoju Jura Soikāna (ari jys tūreiz beja konferenceis daleibņiks) izdareitū krōsainū fotouzjāmumu, kurā nalelā pakolnā radzama Raudives bejušūs mōju vīta. Ūtrā pusi seikā rokstā J. Soikāna komentars: "Tikai zynōtōjs spēš atrast vysapkōrt kryumūs īaugušū mōjas vītu. Teiši ustobas vydā tagad izaudzis lels bārzs. Bet kōdreiz te gar mōju gōja celš, tagad pat tacega nav samonoma. Tikai vīnā mōju pusī pļovainā atmotā vērtīs klajumeņš ar sōrtim un boltim zīdenim. Pōrjam skumes... Taču asu prīceigs, ka izadevēs nūfotografēt mōju, kur sovus skūlas godus pavadējis lelais latgaļu filozofs un rakstņiks, turklōt, var saceit, muns draugs. Jo bejom pazeistami gondreiz pus godu simteni."

Pyrmajā konferenci J. Soikāns stōstēja sovas atminis par K. Raudivi nu Reigas un Vōcejas perioda. Nareti asistējis jō parapsihologiskajūs eksperimentūs. Pēc K. Raudives nōvis īpoši konstruātō jyuteigō aparatura kaidu laiku globōjusēs pi mōkslinīka, pēc tam tū sovā gōdeibā pōrjāmuse

kaida angļu zynōtnīku apvīneiba. Jo Anglejā tulkōjumā izdūta K. Raudives grōmota un jys te pīsadalējīs parapsihologejas problemom velteitā konferegcī. Tagad krōslovīši un osyunīši, uzstōdūt pīmines akmini, izcērtuši dažus kryumu pudurus. Un K. Raudives kōdreizejō mōjas vīta izadolōs daudz reljefōk nakai J. Soikāna fotografejā. Tikai bolti zaļais bārzs mōjas vītā izaudzis vēl varonōks, kai pīmineklis Raudivem, kurs nu šejīnis mārēja vysai tōlū ceļu uz Osyunes skūlu.

Kas atsatīc uz K. Aizpuru, jys sovōs atmiņōs par izcylū kaimigu stōstēja konferegcī Rēzeknē 1994. goda 14. aprelī, bet uz konferegcī Osyunē tō poša goda majā īsarastīs navarēja veseleibas dēļ. Par K. Raudivi lūti sirsneigōs atmiņu esejōs uzrakstējis "Karūgā", "Mōras Zemē", īspējams, ari kaidā cytā izdavumā.

Braucūt nu Osyunes pa lelceļu, kas izabeidzas pi poša Boltkrīvejas rūbeža mozajā Borzovas cīmā, pa ratai radzamas teiri pīklōjeigas, acimradzūt, vēl 30. godūs caltas mōjas ar īkūptim dōrziem un pa kaidai gūvei. Bet, nūsagrīžūt pa šauru celeģu, aiz Apaļu mōjom jau sōcas teirī džungli. Kryumōji un kryumōji, jauns mežs saudzis ari aiz "Slōģu" mōjvītas leidz tyvejām (ap 4 km) Boltkrīvejas rūbežām. Vīns nu vītejūs pošvaldeibu darbinīkim soka: "Nu šejīnis pīrūbeža 1941. un 1949. godūs lelōkū daļu īdzeivōtōju izsyutēja uz Sibireju, lai ari te nikaidu lēlsaimnīku nabeja. Daži devēs uz Rītumim, palykuši — uz pīlsātom. Tai vyss šis nūvods vērtēs par naapdzeivōtu, mežūneigu jūslu. Vēl 1940. — 44. godūs te vysapkōrt beja apstrōdōti teirumi, lauku sātas. Latgolā beja moz zemes un kotra pāda tyka izmontōta. Bet vysi šī napōrradzamī kryumōji un meži izaveidōjušīs 50 okupacejas godūs. Pōrvārsti lauksaimnīceibai un dzeivei nadereigā nūvodā. Vīneigō cereiba — ja Latgolā pi Daugovas uzceļs sūleitū celulōzis ryupneicu, par kuru runas otkol tai kai pīklusušas, te varēs īgyut daudz izejmateriala pōrstrōdei. Un tod varēs lautz calmus un nu jauna leist leidumus. Kai seģsenejūs laikūs..."

Pēc savīseigi, draudzeigi, muzykali ar

vītejīm jaunišim pavadeita vokora Ignata Trepšas dzymtajōs mōjōs (labi īkūptū saimnīceibu voda jō uzticeibas personas - rentnīki) nōkamōs dīnas reitā dūdamīs braucīnā pa Dīnvydlatgolū.

Dagda. Ar tū saistōs atminis par pyrmajīm Latgolas apceļōjumim ar velosipedim, bet golvonūkōrt ar K. Raudives pyrmū konferegcī — Dagdā nakšģģjom šejīnes profesionali tehnikajā vydusskūlā. Naaizmērstami atminī palicis tūreizejais

Skulptura Dagdas bazneicas dōrzā

vokors. Ola buceģa, spēģa peirāģi beja tikai fons, bet tū var nūsaukt par Jura Soikāna dzejas vokoru. Mes zynōjom, ka jys ir lūti daudzpuseigs mōkslinīks (par kū varēja pōrsalīcynōt izstōdī Misiģa bibliotēkā, kū atklōģa esi pyrms myusu dūšonōs uz Osyuni), ari mōkslas zynōtnīks, bet lai dzejnīks? Jys nu sovās sūmas izjēme bīzu kantora grōmotu un nu tōs lasēja Vōģejas periodā uzraksteitōs dzejas. Lasēja vairōk nakai stugdi. Mes bejom māmi, vysus fascinēja dzejas filigranō meistareiba, metaforu originalitate, osprōģeiba un ironiski zamteksti. Jaunajōs Misiģa bibliotēkas telpōs Ryupnīceibas tīlā Juram Soikānam beja atvālāta nalela ustabeģa, uz kurīni nu Vōģejas beja pōrvasta daģa jō albumu un grōmotu. Te kōdreiz jys rōdēja, ka roksta, pareizōk sokūt, veidoģ sovū dīnasgrōmotu. Jīmā leidzōs raksteitajām tekstām beja zeimēģumi, fotografeģas (gondreiz vysōs ikdīnas gaitōs jam leidza beģa fotoaparāts).

(Turpynōģjums 6. loppusī)

LATGOLA ZĪDŪNĪ UN ATVOSORĀ

(Sākums 4. loppusī)

Rādēja arī jau uzraksteitu apmāram trešū dali nu jaunās eseju grāmatas par mākslu.

Bet tod — pēkšņo aizīšona myužēibā... Īspējams, ka lelō kantora grāmota cytu materialu vydā atsarūn šymā bibliotēkas ustabežā, kuru es saucu par Jura Soikāna ustobu. Un rūnōs lela vēlēšonōs, lai tī, kuru reiceibā ir šī materyali, reiz jō dzejas manuskryptu vārstu nūzeimeigā izdavumā — grāmotā.

Celā nu Dagdas uz Krōslovu storp pakolnim un azaru spulgumu golvonais īspāids un taidis kai ocu priks — bezgaleigi zaltainu, preti syltajai pavasara saulei pavārtu pīnigu lauki. Skaisti, ja nabyutu tik bēdeigi. Tī ir naapsātī lauki. Naapstrōdōtō zeme. Tikai ratajā teirumā zaļoj rudzi un šūpavasār īsātais (ja tūlaik vysmoz acis prīcēja šī

dzaltonī paklōji, tod atvosorā Latgolas lauki beja palāki un nu tīm vēja pyusmas gaisā cēle korstajā vosorā izkoltušōs pyukas, matūt ļaužu sejōs un mašynas prīkšējā styklā. "Latgolas kūkvylna" — navīlus apzine fiksēja šū jau tik īrostū, ryugtū metaforu...).

Bet Krōslova, šei zaļō, žyrgtō Latgolas Šveicis izteiktō daļa myus sagaida laipni un latgaliski pretimnōkūša. Nu augstōkō skotu punkta īpaši izveidōtā laukumēga tei paver Daugovas lūku naaizmērstamū skaistumu, nu kura nasagribīs atraut skatīni. Jaunais tyļts piļsātas austrumu pusī tū savīnoj ar Augšzemi un tōļōk — Boltkrīveju. Estrādī aiz prīžu meža Leigū svātkūs skanēs Raimonda Paula saryupeitōs zigģis, kuras mes varēsīm redzēt Vydzemī leita breižūs televizora lūdzeņā.

Plāteru piļs centralō āka šudiņ

Krōslovā myusus pavoda lelyšks gids — Vēsturis un mōkslas muzeja vadeitōjs Voldemārs Gekišs, īpazeitynoj ar nūzeimeigokajīm vēsturis un kulturās pīmineklīm. Jys beidzis vēsturis un filozofejas fakultati, dažūs godūs Plāteru piļs kompleksa savrupā celtnī izveidōjis lelyšku muzeju, kurā vysai detalizāti

atainōta ar Plāteru dinasteju saisteitō piļsātas vēsture, uzkrōts samārā bogōts nūvoda mōkslinīku dorbu klōsts — gleznas, grafika, tēļnīceiba, keramika. Regulari teik reikōtas personalizstōdis. Vīna nu tikkū veidōtajōm izstōdem vēļteita K. Raudivem. Bet gondreiž sinhroni ar docentu Leonu Leikumu (kurs arī te vuicējīs) konstatejom: ni ar vīnu materyalu nav pīmynāts šejīnīs, izcylais nuvodnīks Kazimīrs Buinickis. Dagdas liberalais muižnīks, ceineitōjs par dzymtbyušōnas atceļšonu Latgolā 19. godsymta sōkumā. Romāna par Latgolu 17. godsymtā "Prīsytera Jordāna atminis" autors, Latgolas nūvodam vēļteitō literarō almanaha "Rubon" ("Daugova") 10 sējumūs izdevējs un redaktors. Tys byuteibā ir pyrmais periodiskais izdavums Latgolā (1842 — 1849). Aktivi leidzstrōdnīki jīmā ir arī Krōslovas muižnīki brōļi Jezups un Odums Plāteri, kuru

spolvom pīdar vairōki nūzeimeigi roksti par nūvoda vēsturi un kulturvēsturi. Plašōs apceris par Latgolu — Inflanty (Widzemme) autors — Pūlejas "Vyspōrējō enciklopedija" 1863. g. XII sēj. Jīmā literaturās sarokstā cyta storpā nūsaukti arī divi G. Merkeļa dorbi "Latviši" un "Vydzemes seņōtne". Merkeļa "Latvišim" radnīceiga ir jō publicistiskō grāmota par Latgolu "Ceļōjumi pa mozim celim". Par vērtīneigū literarū dorbu līcynoj izdūtōs 7 Buinicka grāmotas, nu tōm pīcom pa divi sējumi. Vairōki dorbi — drama "Kostjuško Šveicī", stōsts "Gerons", apcere par Žannu d' Arku un cyti palykuši ōrpus grāmotom, bet plašs manuskrypts par Latvejas un latvišu vēsturi gōjis būjā guņsgrākā, kod krīvu šovinistu samusynōtais pyuļs nūdadzynoņ Dagdas muižu.

Byudami smolkjyuteigi pret muzeja saiminīku un myusu laipnū gidu par K. Buinicki šūreiz nikō nabyļstam. Svoreigōka par

runāšonu ir dareišona. Par cik K. Buinicka dzeivis un darbeibas izpētei asu vēltējis samārā daudz īntereseiteibas un laika, pīsadalējis Latvejas ZA un Pūlejas vēstnīceibas reikōtajā konfereņcī, publicējis plašōkas apceris vēstnīceibas un Zynōtgu akademejas divūs sējumūs, "Latvejas ZA Vēstīs" un cytūs izdavumūs, tōpēc V. Ģekiša kungam divūs syutējumūs nūgōdōju rokstu

J. Soikāna dorbs

kopejas, K. Buinicka fotoattāla un jō izdūtūs grōmotu titullopu nūvytku -- mus, reprodukcijas, nu Pūlejas atsyu -- teitūs rokstus un cytus materyalus. Pošlaik, kod tūp šōs ryndas, munā reiceibā ir vēl cyti materyali, kurus tyvōkā laikā nūsyuteišu uz Krōslovu. Ceru, ka

muzejā, uzakrōjūtīs šaidim materyalim, varēs izveidōt izcylajam nūvodnīkam vēlteitu nalelu ekspoziceju.

Un vēl "Bezgola intereseanti ir laseit aizmērstas grōmotas", soka Imants Auzigš. Jam pilneigi pīkreitūt, tū attīcynu ari uz K. Buinicka kulturvēsturyskū romanu par Latgolu "Prīstera Jordāna atminis". Tys ir saturyski un sižetiski saistūšs un mōkslinīcyski izteiksmeigs, labi nūstrōdōts, daudzūs dokumentūs balsteits dorbs. Tū mes izjutom kūpā ar Bruno Krustu, tulkojūt nu pūļu volūdas, tīsa gon, tikai zynōtniskom vajadzeibom. Vīnā nu apcerem par K. Buinicka romanu 1995. godā rakstēju: "Grybas vēl pībilst -- kod vaļsti un sponsorus eisti interesēs Latvejas kulturas vyspuseiga apgive, ari K. Buinicka leldorbs (1852. goda izdavumā Vilgā 524 loppuses) tiks izdūts Latvejā. Ar tū pilneibā tiks atcalts Vilgas generalgubernatora K. fon Kaufmana 1865. goda cyrkulars par latiņu drukā izdūtū dorbu aizlīgumu Latgolā". Pošlaik dažys iniciativas viš pīsardzeigas cereibas, ka K. Buinicka romans dīnas gaismu varātu īraudzēt latvišu volūdā myusdīnōs. Ja Pīters Keišs, byudams sovā laikā sastōs Saeimas deputats, sekmēja F. Trasuna dorbu trejūs sējumūs izdūšonu, kōpēc lai kaidys nu 7. Saeimas

deputatim nu latgalīšim navarātu paryupētīs ari par K. Buinicka dorba atdzimšonu?

Skumjas dūmas roda slovonō Plāteru piļs, kas vārtusēs par graustu. Kōdreiz pēckara godūs, kod poši vūicējamēs skūlā Preiļu pīlī, apmeklējom Krōslovas vydusskūlu, kura dorbōjōs tūlaik vēl labi uzturātajā un sakūptajā (jaunajā) pīlī. Vālōk, godim eimūt, īsarūdūtīs Krōslovā, redzējom šū pīli vīntūlu un atstōtu, kai nivīnam navajadzeigu, jo beja uzcalta jauna vydusskūlas āka. Pēc nadaudzim godim -- jau vandaļu stypri papūsteita un pīgōneita. Pīlī tyka atsagti vairōki kōdreizejūs fresku fragmenti. Pādejūs okupacejas godūs tyka pīškerti leidzēkli piļs atjaunōšonai, kas to, kai radzam, tyka ari aizsōkts. Bet nōce lelūs pōrmaigu laiki un pūstaža tyka īsaldeita. Leidzeigs liktīgs pīmeklēja ari Preiļu Borhu kōdreizejū rezideņci, kurā dzeivōja talanteigs dzejnīks, zynōtnīks un publicists Mihails Borhs (1806 - 1881), aktīvs K. Buinicka izdūtō "Rubon" leidzstrōdnīks. Jō dzejūlus vēl tagad publice j Pūlejā, 1994. godā Vroclavā iznōce krōjums "Pūļu dzeja pi Daugovas", kurā ir divi jō plašōki dzejējumi par Daugovu un Latgolu.

Atsagrīžūt pi Krōslovas piļs, jōmig kaida vysai kurioza epizode. Pādejais nu Plāteru atzorōjuma -- Gustavs nūmyra 1923. godā. Bārnu jam nabeja un sīva Marija, pōrdavuse vysu manteibu, aizbrauce uz Spāņēju, kur apsaprecēja ar pūļu grafu Tživardu Buržinski. Marija Plātere myra 1947. godā Madridē, jōs īpašumus montōja veirs, kurs sovukōrt ar testamentu nūvēlēja kaidai Marijai Concepcion Lorens Fuentes Bustidio M. de Gelo -- 90. godu pyrmajā pusī jei divas reizes īsarodusēs Krōslovā, pasludynūt, ka vysa šei piļsāta leidz ar vairōkim apkōrte jīm pogostim tagad pīdarūt jai. Šei cīnejamō kuņdze nikai navarējuse saprast, kōpēc vysā šīmā lītā atskaitis punkts ir kaidys 1940. goda pyrmokupacejas jugs, navys advokata darynōti un apstyprynōti papeiri, kuri, pēc jōs sapratnis, līcynūt, ka jei ir magtineica vysim tīm īpašumimm, kuri godsymtim ilgi pīdarējuši grafim Plāterim. Kai līcynoj V. Ģekišs, pusdīnojūt vīte jā restoranā un radzūt senatneigā stylā vaidōtas kafejas taseitis, sacējuse, ka ari tōs jōs īpašums, jo sasaglobōjūšōs nu Plāteru laikim.

Nūbeigums nōkamajā numerī

PĪTERS Gleizdāns, mōkslas maģistrs

Pa izstōžu zālem

RĒZEKNĒ, taipāt kai vysā valstī, tōs izskanēs nu 15. aprēļa leidz 15. majam. Daudzveideigajōs kulturakti-vitatēs jōizdola mōkslas dorbu izstōdis, mōkslas īstōžu atvārtūs du-rovu dīnu pōrsteigumi, akceja "Ba-roks" ar plašu, mōkslas publikai tei-

B. Dzene, I. Šelengoviča un J. Krumpāne (nu kreisōs)
mōkslas spēju un talantu aplīcynōjumu konkursim, koncertim, izstrōdōjumu tērdzenim. Leidztakus profesionalajai mōkslai nūpītņi un svoreiģi funkcionēs tautas un omtņiceibas prioritara un konstruktiva sadarbība.

TĀLŌTŌJMŌKSLAS IZSTŌDIS RĒZEKNĒ

* Latgolas Kulturvēsturis nuzeja izstōžu nomā Ludmilas Pereckas gleznas (12.04 - 13.05), Latvejas Mōkslas Akademejas Latgolas filiālis (LMALF) grafikas darbneicas studentu oriģināplakati (18.04 - 05.05), Pītera Ušpeļa keramika (15.05 - 17.05).

* Mōkslas koledžā (RMK) Austrumlatvejas mōkslinīku dorbu izstōde leidz 23. aprēļam.

* RĒZEKNES RAJONA padūmis galerejā Evitas Lizbovskas grafika (14.04 - 10.05)

* RĒZEKNES ģimnazejā mōkslas maģistru Pītera Gleizdāna un Jōņa Igoveņa dorbu izstōde (15.04 - 15.05).

* Atbreivōšonas Alejas prezentativajūs skotlūgūs - stōjmōkslas dorbu ekspozicejas.

ATVĀRTŪS DUROVU DĪNAS

LMALF (01.05 - 15.05) NA tikai īpazeistynōs ar studentu auru tēļņiceibas, gleznīceibas, grafikas, tekstilmōkslas darbneicōs, byus radzamas arī dorbu ekspōnātōs kolekcejas:

- grafikas nūdalīs diplomdorbi '99,
- mōkslinīku pīdōvōtō grōmotu dizaina izstōde "Grōmotas gods - 2000".

RĒZEKNES MK šō goda atvārtūs durovu nūrišu sovdabeibai byus republikas videjūs mōkslas

mōceibu īstōžu audzēkņu zeimēšonas konkursa daleibņiku nu Reiģas, Lipōjas, Valmīras, Daugavpils, RĒZEKNES ģūdolgōtūs zeimējumu izstōde. Zynōšonā un reiģē arī intuitīvi izvālātūs formu dažaideiba byus gōn cokolstōva keramikas un kūkapstrōdis darbneicu izstōdēs, gōn ūtrō stōva audītovejōs, kur radzami tekstilmōkslas, apģārba dizaina un vyzuali plastiskōs nūdaļu audzēkņu veiksmēigōki dorbi, gōn trešō stōva vidīs mōkslas, rūkdorbu specialitašu

gaišu prōtu eksperimentu amplitūdys. Vōrdu sokūt, Mōkslas dīnōs koledža pōrsaverssīs vīnōtā lelā izstōžu nomā.

Pōrlicynūšu īceris atklōsmi un tālainas volūdas vēteibu koledžā aplīcynōs LMA profesora Gūnāra Kroļļa vadeitōs oforta meistardarbneicas maģistrantu dorbi. Bet bārnu mōkslas skūlā intereseņti vārōs popularō fotomōkslinīka Bondarenko vīnkōršōs, bet reiģē arī sarežģeitōs fotogrāfikas.

MŌKSLAS DĪNU AKCEJA "BAROKS"

2000. goda Mōkslas dīnu organizātōji rēzekņīšim 5. maju sūla aizkustynūšu un svoreiģu. Programmu scenarejūs ītvarta atjauteiba un izdūma, uzticeiba un

humors. Jaunīšu kluba "Pokovs" rodūšō grupa rōda "Myusu dzeivīs teatralizaceju", studejteatra "Joriks" aktīri myusu iztēlei pīdōvoj dzeivūs skulpturu dōrzu. Barokālī tāly nabyus fantazejas moldi, bet eistīneiba.

RĒZEKNES Augstskūlas studenti Mōkslas dīnu "karaļvalstī" - parkā pi kulturas noma, dzīsmas vīnōti, paceļs pīlsātas mōkslas dīnu karūgu. Skūlānu interešu centra jaunī talanti pīdōvōs telpiskus objektus -

instalācijas, ar svātku
nūskaņom un rītmiku nōks

deju kūpa "Dziņa" un
jaunišu kōra "AZARZEME"

bolsūs skanēs vyss, kū
sirds un dvēsele izsāpynōt
VAR.

KAIMIŅU PIĻSĀTOS

Mōkslas dīnu
pasōkumus kuplynōs
Rēzeknes profesionālī
mōkslinīki, RMK audzēkņi,
LMALF studenti ar sovīm
dorbīm. Preiļūs - LMALF
grafikas darbnēicas
studentu L. Usānes, I.
Semules, A. Misāna, S.
Kozīrevas, B. Fomīna un

A. Rupaīna estampu
izstōde (Preiļu vēsturis un
lītiškōs mōkslas muzejs),
RMK pedagoģu I.
Puplovskas, H. Svilānes -
Kuzminas, P. Gleizdāna, A.
Misāna un cytu miniatūru
izstōde Preiļu bibliotēkā.
Daugavpilī - ceļojūšō
Latgolas keramikas izstōde
"Svečturis - 2000",

kurators P. Ušpelis.
Reiģā Anatolijs Zeļčs
sovas gleznas eksponej
Latvejas mōkslinīku dorbu
izstōdī Vernisāžā. Bolvu
rajonā - Pītera Gleizdāna
zeīmējumi Ontona Slišāna
grōmotom (Upeitis
kulturvēsturis muzejs).

Eisā rokstā vysus
cīnejamūs mōkslinīkus,
Mōkslas dīnu daleibnīkus
un spēceiģōs menedžmentu

komandas nanūsaukt. Šūs
dīnu "draiskuleības" un arī
ironiskō filozofēja ceļ
interesi par nūpītņū

kulturinformācijas snīgumā
un poizītīvi rezonēj
myusdīnu dzeivīs
atteistēibys spirālī.

Evitas Lizbovskas zeīm

KŪKA MŌKSLINĪCYSKŌS APSTRŌDIS NŪDALI

RMK videjōs profesionālōs izgleiteības kūka
mōkslinīcyskōs apstrōdis programmas mōceību
priķsmata kompozicejas un satura uzdevumu apģives
un dizaina rysynōjumu izstōde atvārta 87. telpā.
Tōs mērkis - parōdeit, kai kūktēlnīki, talanteiģī
audzēkņi J. Sjakste, M. Balalaika, V. Kalinko, A.
Nipers, R. Tabors, V. Zinkevics, N. Orlovskis
un cyti dūmoj un skotōs uz lītom, kas ir ap my-
sim sabīdryskajā vidī taqadnī un kas byus nōkūt-
nī iprojektātas. Par kūka mōkslinīcyskōs apstrō-
dis nūdalis (vadeitōjs - mōkslas maģistrs J. Igo-
vens) puišu veikumu stōsta parketa greidas mō-
zaika, styla mebeļu izgatavōšona, qon jūs spējas
zeimeišonā, gleznōšonā, veidōšonā. Peļneiti augsts
vērtējums izskanējis presī un elektromagnetyška-
jūs masu medijūs.

Atšķireibā nu pōrejōm koledžas nūdaļom (mōk-
slas keramikas, rūkdorbu, tekstilmōkslas, vyzuali
plastiskōs mōkslas, vidis mōkslas, metalmōkslas,
apqārbu dizaina), šymā izgleitojas tikai
zāni, tōpēc izstōde teik qaideitas arī jaunītīs.

AUSTRUMLATVEJAS PROFESIONALŪS MŌKSLINĪKU DORBU IZSTŌDE

Rēzeknes mōkslas koledžā apskatei pagarynōta, lai "Mōkslas dīnu 2000" vīsi varātu jū izvērtēt,
dorbus eksponej jākubpilīte Jolanta Ābele, viļākīts Jōns Laicāns, gulbinīts Ģirts Joģurs,
reidzineicas Līga Jukša un Sanīta Rancāne, rēzeknīši Vladislavs Pauris, Kristīne Binduka,
mōkslas maģistri Iveta Puplavska, Elģa Paura, Helēna Svilāne - Kuzmīna, Jōns Igoģens, Pīters
Gleizdāns un Latvejas Mōkslas akademejas Latgolas filiālis gleznīceības nūdalis talanteiģōki
studenti Aģra Rītiņa, Ērika Sparāne, Jōns Plivda un cyti.

Ar Latgolas mōla krōsaineības rūsynōtu fantastīku J. Laicāns pōrstōv ekspresīvū
abstrakcionismu, J. Ābeles figuralajōs kompozicejōs radzams leidzcylvāku svēteiģais dorbs, bet
E. Sparāne, A. Rītiņa, J. Plivda uzaticīs krōsas tūņa idarbis spēkam, uzbūr zidūšu dōrzu,
dzymtōs ōres. Rēzeknes Augstskūlas profesoram L. Pauram pīdar lēlformata glezna u.c. izstōde
ir nūzeimeiģa un saistūša ar autoru daudzveideiģū mōkslas pasaulā atklōsmi.

Rasma Urtāne dzimusi 1956. gada oktobrī, augusi Latgolas lauku vīnsātā Ludzas rajona Mežvīdus, bērneības atminis saista ar Annasmuižu un Ičas krostim. Vacaistāvs Odums bejis slovons muzikants (Rasma arī poša spēlēj akordeonu, sacer muziku sovom dzismem), folkloras teicējs, arī tāvs Ontons bejis muzikants, vacōmōte Virgineja - lela dzidōtōja un krōšpu dāleju audzātōja. Ar talantim apveļteita arī jōs mōte Aleksandra. Vuicējusēs magistraturā, pēc izgleiteibas ķīmike keramike, bet pēc šōsdinas profesejas - ķīmike farmaceite. Dzeivoj Rēzeknē, audzinoj četrus dālus un meitu.

Rasma Urtāne izdavuse dzejūļu grōmatēpu "Kai smaržoj zeme...", kuru ilustrējuse Iraida Tarvida. Ar sovu viņ olgu tū navarātu, ja nabyutu palei - dzējuši jai lobi ļauds - pazinis, kas imontōti godu gaitā Cēsīs un rajonā, arī tīpat Rēzeknē un rajonā.

R. Urtāne roksta gon kūpnacionalajā volūdā, gon latgaliski. Jai ir vōrsmas ar konkrētom adresem, gon arī vyspōrynōtas pōrdūmu ryndas.

Dzejneica Rasma Urtāne

Pīdūd, meilō skūlōtōja!

Zynoma šei aina,

DZĪSMA PAR RĒZEKNĪ

Uz septenim pakolnym pīlsāta calta --
Latgolas sirds Tu un rūta nu zalta.

Vaiņukā azaru pērlis Tev vizmoj,
Septāvu gors Tevī varoni liksmoj.

Pīdzidōjums

Rēzekne, Rēzekne, meila Tu maņ,
Bazneicu tūrņūs kod zvoni vēļ skaņ.
Rēzekne, Rēzekne, skaista nudin,
Saulstoru rīts kod par azaru brīn.

Latgolas mōte un dīvīte Mōra

Atdzyna vēļreiz nu timseibas gora.
Īdedze sirdī man meilu un pīku,
Jauneibu atgrīze, dzeivi un spēku.

Reitūs, kod rūtojas saule vērs parkim,
Upe nas Latgolas sveicīņus tautom,
Pīlōdži ceļmolōs sōrtojas kūši -
Pīlsāta, asom par Tevī mes drūši.

MEŽVYDIM

Ai Mežvydi, pa tovim celim
Cik daudz, daudz reižu izstaigōts.
Nu Ičas pusis mygla veļas,
I ceļš da sātys izpādōts.

Iz Annasmuižu kotru dīnu
Pa Leņdžulejis mežu skrīts.
Te pļovōs dzeds muns kaļtē sīnu,
A babai pazuds beja mīts.

Šak, kryumūs laksteigola pūgoj,
Dzīd strodz tepat iz ustobas.

Jau tōli radzu: škūrstyns dyumoj,
Te beja munas krystobas.

Te beja muna bārnu dīnu puse,
Muns jauneibas i dzeives stōsts.
Pi školas starks vyn ligzdu klusi,
Aiz cerepkryuma -- vacais posts.

Voi atcerūs, kai spēlēj Odums?
A Ontonam kaidis beja bolss?
I sābrym nu tō beja lobums --
Iz gūdim muzykants tok sovs.

A ka tys Ontons jēme sīvu
Nu pošas tōlōs Moskovas,
Tod Broņa, lōdeidama krīvus,
Vēļ ilgi lēja osoras.

Guļ Lakšīnīku kopūs klusi
Seņ dzeds ar babu, tēteņš muns.
Nas kōjas pošas uz tū pusi,
Lai pasēdēt pi sveču guņs.

Te munu bārnu dzymtō zeme,
Nu kuras gudreiba i spēks ir smalts
Te muna dzymta sōku jēme
I Mežvīdūs maņ palikt lamts.

PAĻDIS TEV, SKŪLŌTŌJA

Muna meilō skūlōtōja,
Tu jau esi sērma?
Vaigūs ryupu rīva īgulst.
Redzi? Tei nav pyrmō!...

Jo pi dažā pavedīna
Ir jau muna vaina.

Tikai šudiņ, skūlōtōja,
Radzu -- beja gryuti,
Kod tu vaiņu saraudōtu
Vēļdzēji pret ryuti.

Pīdūd, meilō skūlōtōja
Maņ par vōrdu skorbu.
Symtu paļdis atcerūtīs
Soku tev par dorbu.

Voi bez tevis, skūlōtōja,
Pavārtūs maņ tōlis?
Vysi vēji izlūceitu
Tai kai sausu zōli.

Tik ar godim, skūlōtōja
Saprotu, ka devi
Sovu sirdi, dvēseleitī,
Svēteību un sevi!!!

MAIZE

. Maņ maizis dōna syltōs
plaukstōs,
Ak, Dīvs! Kaidis bur --
veigs radējums!
Cik meila, gorda zīmā

aukstā ...
Tei ļūti, ļūti garšoj mums!

Ar saulis apmeilōtu vōrpu
Maņ nōkas bīži satiktīs.
Bet kai var gorūzeņa sōrta
Nu taidas vōrpas izceptīs?

RYUGTI VĒRDI PAR MYUSU GOLVONŪ REIKU - VOLŪDU

JŌNS AĻŅS, Rundāni, Ludzas rajons

Vyspyrms Alekša Rubuļa vēstule nu Čikāgas.

"Dōrgais J. Aļņa kungs!

Jyusu roksti līcynoj, ka Jyusim ir loba izgleiteiba, asot aktivs kulturas darbinīks, lītderēigs Rundānim un Latvejai.

Munas acis ir pōrpyulātas, īkaisušas un sausas. Optalmologs, kas ir specialists ocu slimeibōs, mēģinoj paleidzēt, taču moz lobuma. Es tōs sabūjōju pōrmēreigi losūt un rokstūt, bet guļūt tikai 5 - 6 stundas dīnā. Tōpēc es nikod navareišu izlaseit Jyusu materyalu, nedz uz tū atbiļdēt. Ōrsts maņ aizlīdze ir laseit, ir raksteit. Šū vēstuli rokstu pret jō aizlīgumu. Bet paļdis par uzmaneibu. Pīdūdīt munu strupumu.

Reigas kūrija nūsyuteis vydusskūlai munas teologiskōs grōmotas. Latgolas Kulturas fonds (Rēzekne) izdeve munu legionaru romanu "Ar nōvi uz tu", stōstus "Trejs zvaigznis" un dzejļus "Atziņas". Tur vyscauri skaņ un dōrd nacionalisms. Moskalim un jūs sistamai veļtēju dažū skorbu vōrdu. Tūs nūvītōšona vydusskūlā varātu izraiseit eksplozeju.

Lyudzu sveicynōt Veru Dukuli. Es jū atcerūs kai ļūti lobu cylvāku.

Ar vysu lobu!"

Turpynōjumā divi Alekša Rubuļa roksti

AICYNŌJUMS LATGALIM

Latgali ir vacōkō un pyrmatnī vīneigō latvīšu ciļts. Vysi latvīšu vēsturnīki atzeist, ka senejī latvīši respektīvi latgali atsadalējōs, tys ir, rodōs nu leišim ap 2500 godu pyrms Krystus. Vysapyrms latgali apsamete tagadejā Zemgalī un dreizyn jūs vairums škārsōja Daugovu, apdzeivōja vysu tagadejū Latgolu, austrumu Zemgali un voi vysu Vydzemi, izjamūt piļjuru, kur mōjōja sūmugru ciļts lībīši. Kuršu izceļsme nav izdybynōta. Sēli beja latgališu un leitovišu maisējums. "Ari zemgali beja tī poši latgali" (F.Zālītis "Latvijas vēsture", 1947:31), bet, nūnōkūt zemaišu, respektīvi leitovišu un kuršu ītekmī, izveidōjōs par īpošu ciļti. Taitod latgali dōvōja Latvejai teritoreju, vōrdu, volūdu un karūgu.

Latgolā ir vairōk varonu piļskolnu nakai vysā Latvejā kūpā. Latveja beja naatkareiga, kamer latgali tū aizstōvēja. Tys ir dyžonums. Svešzemu bruninīki sašķēle myusu tautu. Nu austrumim, dīmžāl, arvin nōce apspīššona, slapkovōšona un bōds. Absolūti nikas pozitīvs. Kremlis īdoktrinēja kolektivismu,

apkarōja individualismu. Kod padūmu vara sabruka, daudzi palyka bez orientacejas, īgryma stagnacejā. Dōrgī brōļi un mōsas, nivīna vaļdeiba, nikaida sistema voi starks naness augstōku dzeivis standartu! Vyss pošim jōveic.

Vysā Austrumeiropā un Krīvejā, kod politiki beja paralizāti, atbiļdeigī rakstnīki un žurnalisti simboliski izteice tautas grybu un aicynōjumus, pōrbīži moksojūt ar sovu breiveibu un pat dzeiveibu. Lai te pīmiņom A. Pušķinu, T. Ševčenko, myusu Jōni Raini, Pīteri Miglinīku, A. Grīnu, B. Pasternaku, Vili Cedriņu un virkni cytu. Jī veice sovu pīnōkumu. Maņ ir Ojāra Vācieša dzejūli, kuri slavej Padūmu (latg. padumū) savīneibu un apkaroj Latveju. Dīmžāl, Reigā šūboltdīn rāgojas Ojāra Vācieša bulvars, bet nav nivīnas Stalina, Kirhenšteina, Lōča, Vācieša un tamleidzeigu jōkolpu uperu īlas voi bulvara. Kur te saprōts? Tys pats ari Latgolā. Literati un žurnalisti izsoka padūmu cylvāka īdoktrinātōs grybugrabas, bet nakolpoj Dīvam un cylvākim. Bez saprōta un bez talanta izklīgtī saukli nav ni literatura, ni mōksla. Tauta moksoj

lobu naudu ir dzejdarym, ir žurnalistim. Autori nadreikst tīm pasnēgt indi. "Mōksla mōkslai" ir tukša skane. Vyss, kū mes dorom, ir Dīvam un cylvākim.

Sovā enciklikā "Mīrs vērs zemes" pāvests Jōns XXIII aizrōda: "Vaļdeibai jōpyulas sagōdōt piļsūnim dorbu, pīmārōtu jūs spējom, un raudzētīs, lai jī sajimtu taisneigu olgu un lai tīm byutu atbiļdeiba resp. leidzdaleiba industrejas pasōkumūs. Turklōt jōorganizēj komitejas."

Taitod, myusu vaļdeibai un pošvaļdeibom jōveidoj komitejas, kas nūstyprynōtu cylvākūs atbiļdeibu uz sevi, gimini un tautu, kai ari uzjēmeibu un iniciativu. Tur der dažī pīdzeivōjuši biznesmeni, aptuvīnis strōdnīki un zemnīki, kai ari kaidis latvīšu konsuls nu ōrzemem. Es te īsoku konsulu Norbertu Klaukānu nu Čikāgas (3239 Arnold Lane, Northbrook, IL. 60062, USA). Jys uzsōce uzjāmumu bez santima, tikai ar porōdu. Bet šudīj jam ir uzjāmumi gon ASV, gon Latvejā. Jys lobprōt īsarostūs un dūtu padūmus kai produkcējā, tai preču izplateišonā. Un nūteikti prīsters. Bez Dīva

Turpynojas 12.lpp.

RYUGTI VĒRDI PAR MYUSU GOLVONŪ REIKU - VOLŪDU

Sākums 11. lpp.

mes navarom nikō, ar jū - vysu. Un Latgola nav idūmojama bez ticeibas.

Pūli, vōčiši, kroati (na krīvu horvati), bulgari un cyti eksporteļ dōrzoju konservus. Latvišu skōbi kōpusti ir napōrspējami ni Eiropā, ni Kanādā, ni Amerikā i ni Austrālejā. Ja tūs izsutynōtu ar cyukas gali un kartupelim, tod tīm byutu milzons pīprasējums. Aizjimtīm cylvākim vīna burka byutu pylna maļteite. Taipat ōbuļu kompots,

marināti gurki ar dillem, vysnavysaidi keiseli, tomāti, sorkonōs bītis ar garšvilom utt. Es pōrbaudēju, ka myusu biskviti un kūkas ir dykti lelā cīnā. Byutu praktiski īreikōt austyvis vairōkōs vītōs, kur gatavōtu latvyskus kamzolos, šallis, cymdus un zečis. Myusu rokstim ir lela pīkrysšona. Kai byutu ar slovonajōm kūka kasteitem, izrūtōtom ar lavišu ornamentim? Grōmotu ōdas vōkim, kuru vyspōr nav ASV?

Na tikai senejī egiptīši, grīki un rōmieši, bet šūboltīn vyss pasauļs ir kōrs uz dzintara izstrōdōjumim. Daudz kū cytu var izdūmōt, ja vin gryb. Sōmi eksporteļ jīm tipiskōs mebelis. Kur palykuši myusu slovonī gajdnīki? Šymūs pasōkumūs nav jōīgulda miljoni. Bankas un vajdeiba varātu paleidzēt. Varbyut pat pasauļa banka, ja praseibu labi pamatōtu.

Draugi, čersimēs pi dorba!

PAR VOLŪDU

Volda vyspōrejs uzskots, ka pat dzeivnīkim ir volūda. Sūps, pīmāram, var rīt draudzeigi voi naideigi, tys kauc voi smiljst. Ari zyrgs vysnavysaidi zvīdz, reizreizem bubineļ. Vysvairōk tys momoms pi putnim. Un vysī pazeist žestu volūdu. Taipōš moza bārma smedzini veidoj skani, kū apvolda bolsa saitis muskuli, leidz baļsinī asūšōs glūtōdas krūkas ir gotovas dorbōtis. Konsekventi Džons Makrons runōšonu sauc par skajlu dūmōšonu (*The Language and the Evolution*, 124).

Primitivais Eiropas cylvāks (*homo neanderthalensis*), kas dzeivōja pyrms 150.000 - 25.000 godim un izrokts 1856. gboadā Neandertālis aizā pi Diseldorfas 19 metru zam zemis, asūt pratis runōt, tikai ar samārā mozu leksiku un runōjis daudz ratōk. Antropologi spekuleļ, ka šei cilts izmyruse voi indoeiropīšu iznycynōta.

Boltō rase, kuru 1814. godā angļu egiptologs Tomāss Jungs nūdēvēja par indoeiropīšim, sōce veidōtis Kaukaza kolnu grādas dīnvydu pakōjī vysmoz pyrms 300.000 godu. Pīrōdējumam kolpoj arheologu izrokti gindeni, klinšu olōs atrostī augļu kauleni, rīkstu čaulas, drēbu un dzeivnīku atlikas radioūglekļa-14 analizē.

Pōrapdzeivvōteibas pēc indoeiropīšu kūpīna sasadalējōs 34.000 - 28.000 godūs pyrms Krystus. Tikai moza tōs daļa palyka uz vītas, kōlaik daudzi aizavērzējōs uz dīnvydim, bet pōreļi - uz zīmelim. Atrodumi līcynoļ, ka šī turpmōki eiropīši ilgi klejoja, leidz apsamate Kostēnkūs, kas ir Donas lobajā krostā un zīmēļs nu Azovas. Sōcūt ar 1879. godu, arheologi tī izroka vīnu 35 m garu un 15 m plotu mergeļa (mōla, smilts un kaļķu java) mōjūklī ar pavordu vydā, pēčōk daudz mozōkus, caltus apmāram 25.000. godā pyrms Krystus. Tīpat atroda 42 sīvišu, kai ari lōča, olu lauvas (*felis spelaeus*) un vylka figuras. Donavas krostā natōli nu Vīnes uzgōja Vilendorfas Veneru. Statuļa ir 12.000 - 14.000 godus vaca un tōs styls styprī atgōdynoļ Kostēnku skulpturu. Pījam, ka tū darynōjuse tei poša kūpīna celjā uz rītumim. Tī tod nu ir myusu senči, kuru volūda sakpojas sanskritā (sanskrits izkūpts kai pretstots prākritam, kas ir sarunvolūda un kū runōja indīšu zamōkōs kōrtas). K. Kacners izsoka vyspōratzeitu faktu, ka vacuma pēc baltu volūdas ir vysradniceigōkōs sanskritam (*Languages of the World*, 1975). Konsekventi latviši ir saglobōjuši sanskrita vōrdus, kai, pīmāram, Dīvs, mōte,

papus (tētis), brōļs, guņs, zūbs, boss (par kōjom) un cytus. Bolstūtīs uz 64 priķštečim, apmāram 360 godu pyrms Krystus indīts Panini uzrakstēja vacōkū sanskrita gramatiku ostoņūs sējumūs, ītverūt 3996 normas voi sutras. Volūdā ir 10 vīnkōrši patskani, 4 divskani un 25 leidszkani. Tū šūboltīn lītoļ muhamedaņu un budistu liturgejā. Pīturzeimis jī nalītōja.

Pi indoeiropīšu saimis napīdar sūmugri: sūmi, lapi, igauni, lībiši un ungari, kas apmāram 3500 godus pyrms Krystus īsaroda nu Altaja. Pireneju grādōs dzeivoļ baski, īceļōjuši nu Kaukaza, kur aizvēsturīs laikā tī kūpā ar gruzīnim veidōja īberīšu tautu.

Seneļi latgali atsadalēja nu leišim 2.500 - 2.000 godūs pyrms Krystus, apsametēs tagadejā Zemgalī un Krystus dzeivis laikā vērs zemis runōja naatkareigu volūdu. Tagadejō latvišu kūpvolūda ir latgaļu, leišu, lībišu, kuršu, vōcu un krīvu amalgama.

Pēc Franču Akademejas datim, pasauļi patlobon pastōv 2796 volūdas. Dialektu uzskota par volūdu, kod atteiceigā teritorejā tū lītoļ vairōkums īdzeivōtōju, kod tei ir izkūpta, kod atšķireibas pēc radniceigas tautas tū navar saprast, kod jīmā ir publicāti vērtēigi

zynōtniski dorbi un augstvērtīga dailliteratūra. Pādejūs treju faktoru vērtēšana var izarōdeitīs subjektīva, jo ir pōrgryuši izslēgt taidu kai šovinismu. J. Endzelīns, P. Strods, M. Bukšs un Fr. Zeps kotrs izvirzēja sovas apkaimis dialektu. Kotra volūda ir dialekts, bet na kotrs dialekts ir volūda.

Ikkotra tauta pate roda sovu volūdu. Pirms jebkads filologs eksistēja, myusu seņči radēja tautasdzīsmas ar taidu stila virtuozitāti un izkūptom logiskom normom, ka nivīns zynōtnīks voi dzejnīks naspēj tōs atdarynōt. Tōlobpēc volūda pīdar tautai, navys nazkaidam birokreatam. Nūbrīdušā demokratiskā ikōrtā nivīna valsts īstōde naapstyprnoj gramatiku un pareizraksteibu. Tōs ir ōrpus valdeibas varas. Kotra gramatika un pareizraksteibas vōrdneica ir mozlīt sovaidōka. Mōceibu īstōdis, izdevnīceibas, literati un sabīdreiba breivi izavēlīs taidu verseju, kaidu gryb. Un tautai vīnmār ir taisneiba, pareizeiba. Storp tautyskūs kongresūs un

konferencīs zynōtnīki ir vīnprōtis: kotram intelligentam cylvākam jōisamōca sova tāva un mōtis volūda. Pēcōk kotram, īpoši zynōtnīkim, dzejnīkim un žurnalistim tei jōatteista un jōpīmāroj laikmata praseibom. Tū var izdareit, laužūt pastōvušōs normas. Ja tauta tū nadareis, tod tōs volūda nūmērs taipat kai latīņu un daudzas cytas.

Volūdņiki ir ōrkōrteigi svoreigi. Jī pētej vysnavysaidu dialektu un volūdņiku īpatneibas, mōca un dūd lītprōteigas vodlinejas. Bet ni valdeiba, ni zynōtnīki nadreikst uzlikt važys. Ja nu kads varmōka tū dora, tod jys ir kaiteigs tautai un ir jōignorej. Taidis beja Stalins, kas pavēlēja vysas "padūmu volūdas" tyvynōt "lėlōs tautas" volūdai. Rezultatā 1957. goda 26. decembrī LPSR Ministru Padūme pījēme lāmumu ar numeri 602, prosūt pīmārōt latvīšu patskaņu apzeimeišonu krīvu volūdai. Tys atsabolsōja Latvijas PSR Zynōtņju Akademejas izdavumā "Mūsdienu latvīšu literārās valodas gramatika" (Reigā,

1959) un aplīcynōts tōs īvodā. Tai latvīšu vōrdu "metals" voi "metalls" pōrvērtē par krīvu "metāls", "arabs" - "arābs", "hektars" - "hektārs", "kroāts" - "horvāts", "mekanika" - "mehānika" utt. Politiku uzspīstō svešaiņu akcenta svōrsteiba ir preteiga latvīšu ausēm: "sistēma" - "sistemātisks", "literāts" - "literatūra", "arhīvs" - "arhivārs", kas atgōdynoj "kazačoka" lākōšonu. Tauta poša nabyutu pastrōdōjuse sev napīmārōtus sakrūplōjumus.

Ari O. Breidaks ar V. Valeini, L. Leikumu, J. Elksni, A. Stafecku un cytim īvede sovu latgaļu gramatikas verseju pōrōk autorytatīvi, najaunūt izavēlētīs. Daudzim, pīmāram, ir ībyldumi pret krīvu genitīvu - Latgolys, Mōrys, mēlis mežgim "mozguošonuos" un tameidzeigom atbaidom, kai ari špōcinim "leisšona", "nesšona" un "vesšona". Dīmžāl, pasaulī nav nivīna lykumu kodeksa, kas byutu perfekts un vysim pa prōtam.

Nūslāgumā dažas sovas dūmas

"Dūdīt motivaceju sovu tāvu un mōti cīnā turēt" - apmāram taidis LPI konferencī Preilūs beja DPU latvīšu volūdas docātōja A. Lukašenko pseidozynōtniskais sauklis. UNESCO 2000. godu izsludynōja par mozu naceju volūdys aizsardzeibys godu. Bet Latvijas prese i zynōtnīki klusej... Nav motivaceju?

LTS režisors Voldemārs Yudris naseņ sareikōja teleaptauju i konferencī "Dēj kō myusim tei latgaļu (latgaļīšu) volūda?" 19. febrālī mēginōju pīraksteit kū kurs īsoka nu pošim atzeistamōkīm latgaļu inteligencīs pōrstōvim: V. Lauskis, A. Rugāte, L. Leikuma, J. Cybulys, V. Žulina, I. Slišāns, Jō Ekseleņce J. Bulis, O. Slišāns, P. Amčupāns, O. Rancāns, P. Lōcs un cyti - nivīns naizteice tū dūmu, kū dzērdēju vēļ 1998. godā nu RA PF dekanis profesoris Veltas Lubkinas: jōdora dzīļus, ploša profila sociologiski etniskus apsekōjumus pošūs depresivōkūs pogostūs, kaidi ir Rundāni, Lauveri, Istra, Pasīne. Jōsyuta studenti un doceitōji uz krīvolūdeigim pogostim nūskaidrōt, par kū vysdrymōkō dzeive un pretlatvyskōs nūskanis tymūs pogostūs, kur nav pošdarbņiku, kur nastōda ōbeļneicas.

RA HF profesors J. Brōlišs sovā NPPI dora tū pošu, kū īsōce dareit jau 1989. - 1991. godūs "Eko - Ludza" zynōtnīku grupa. Tūlaik funkcionary itūs dorbus pōrtrauce, laužūt leigumu ar Reigas Zynōtņju bīdreibas entuziasim Uldi Štibi, Jautrīti Sirasi, Jōni Alni u.c. Jau tūlaik pasarōdēja statistiskais sacynōjums kai Kārja Ulmaņa pādejūs godūs: kur Latgolā vairōk runoj krīvyski, tur slyktōk dzeivoj... Taidūs pogostūs vysa kultura, tykumeiba izjaukta jauktōs lauleibōs. Pēcncōcēji parosti īneist obeju sovu jauktūs vacōkūs kulturu un sektantu moldūs meklej sovejū. Nūzīdzeibā, špabōšonā i seksa patologeļōs. Taidi pēcncōcēji īneist ari dorbu, īneist katōļu "ORA ET LABORA" ("Lyudzis i strōdōj"), ir naapmīrynōti, slimeigi... Teiši taidim jauktūs lauleibu pēcncōcējim nav motivaceju latgaļu i latvīšu volūdai. Tai poiš kai nav mūzeimis bausleibai "Tev byus sovu tāvu i mōti cīnā turēt!" Tōdēļ, ka nav zynōtniski pīrōdeitu motivaceju pošai pyrmajai Dīva bausleibai: "Tev nabyus svešus dīvus turēt leidz ar manim!" Bet zynōtnīkim lykts klusēt...

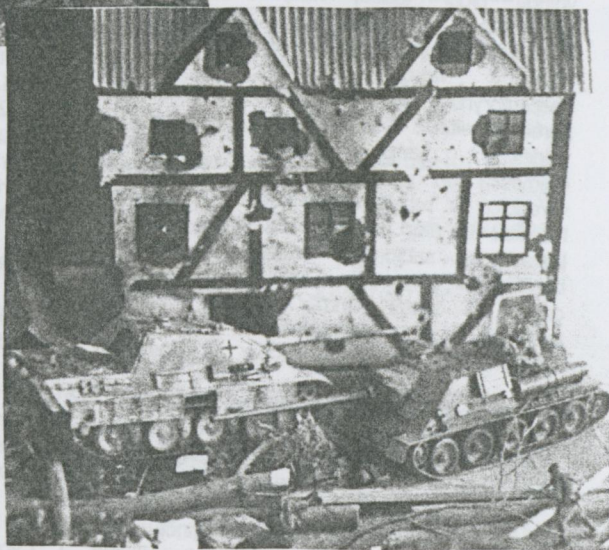
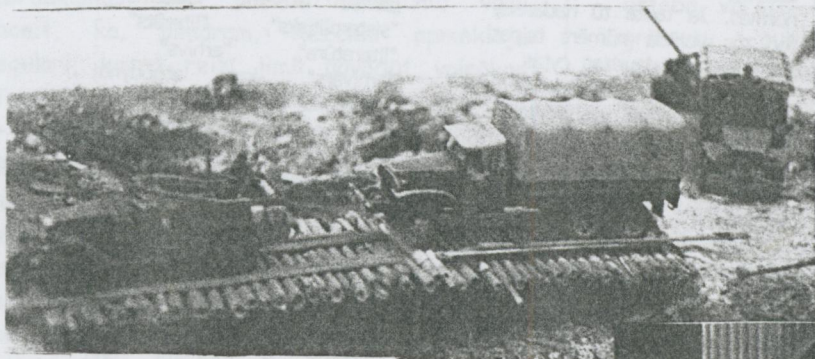
Meklēju atbolstu LR ZA Sociologejas un filozofejas instituta Mutvōrdu vēsturis grupā. Bet rezultatā preti sajēmu dzīli pōrdūmōtu ironisku rokstu "Rīgas Balsi" (1997. goda 28. augustā) ar nūsaukumu "Latgale ir patvērums". Rokstā ir fotografeja ar parokstu "Alnis cīnās ar sakāni" (?!?). Rokstā it kai storp cytu atzeimāts: Latgola nav Latveja, latgaļs slyktōks par krīvu. Vyss roksts faktiski ir par "dīvainim" J. Alni un E. Tukišu, kuri ar dīvu augstskūlu izgleiteibom nūsaslāpušīs sovu montōtūs zemņiksaimnīceibu džungļūs... Aizdūmeigi? Nagudri voi kai?

Itū reidzinīku rokstu kodnikod pōrskotu ar svīlpaunīku rūkōs. Par svīlpaunīku soku paļdis Polikarpa Čerņavska muzeja Preilūs sorgōtōjai, cīnejamajai un sirsneigai kupdzeitei Bronislavai Kikerei. Paļdis par dōvynōjumu i ideju Rundānūs sareikōt svīlpaunīku koncertu.

Kū dareit, lai aizstōvātu latgaļu volūdys tiseibys, UNESCO aicynōjumam paklausūt? Cerūt uz profesora A. Rubuļa un LR konsula Čikāgā A. Klaučāna atbolstu aicynoju dūmōt.

VYSAPMAKLĀTOKŌ IZSTŌDE

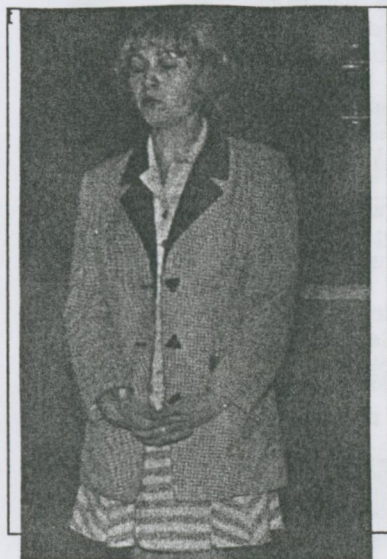
Tikā Prailis mūsdienu un uz Lielās nāvēpētnīcības muzeja pūvasta jaunā jēgavniā Raimonda Vaitara, dzimēša 1978. godā, ūtrajā pasauā karā pūlītās pēģējējas vōcu un krīvu kara tehnīkas makotu attīcībā 1:35 izstōde. Prailis nāvēpētnīcības un lītyškās mōksias muzejs boja 14. vīta, kur demonstrāta šai izstōde un, kal sacēja muzeja direktora Tokla Bokaša, bojai 2544. apmāklātōji - rōkardskaitīa. Cyturēt pat vysā godā izstōdīs naepmāklōj tīk daudz eylvāku. Tānkl, "katjēas" un eytas kara māšynas, kuras autors rōdēja gon jūs parostajā krāsējūmā, gon kauā apstōkļūs, sovīskī līnteresēja skīlu jāmōtū, kura par karu dzīrdējuse vīn vēsturīs mōcību stupdēs, lasēja grāmōtēs.

Ontona Rancāna foto

Rodūšō sīvīte laukūs

Nūs šugod nūteikta trešū reizi. Gryutū pīnōkumu, kura tod ir
tei rodūšōkō, uzajāmuse "Lauku Avīze". Nūsaukums
pīškērts Preiļu rajona Leivōnu nūvoda Rūžupis
pogosta kluba vadeitōjai Valijai Vaivodei, Irīnai

Kultūnāi - fonda "Boltō mōja" vadeitōjai Leivōnūs, līrai Vondai - skūlōtōjai, giminis uzjāmuma "Smāids" saimīneikai Ludzas rajona Nirzas pogostā, Valentīnai Lozovskai - zemnieksaimnīceibas "Apsītes" īpašīneikai Ludzas rajona Pušmucovas pogostā, Ivetai Krišķijanei - skūlōtōjai Dau - gavpiļs rajona Dvītī, Anitai Ločmelei - bērnu tīseību aizsardzeibas socialajai darbinīceikai Modūnas rajona Bērzaunis pogostā, Devgasijai Aleksandrovai - skū - lōtōjai, Balkanu kolnu muzeja veidōtōjai Bolvu rajona Mednevas pogostā.

Irina Kulitāne voda 1996. gadā dybyōtū fondu "Boltō mōja", tū atbolsta Karālīnis Juliānas fonds un Sorosa fonds Latvejā, īpoši paleidz fonds Dānejas karalistes vēstniecībā.

Attālā: Irīna Kulitāne

LELŌKĪ NŪDŪKLŪ MOKSŌTŌJI

Foto nu laikraksta "Latgales Laiks"

Mārti Baugavpīls nātoikti kalnīku pīlsātu un rajonu lelioki
nūdiokju moksotīj. Vajsts budžetā vysvalrēk īskaita SIA,
vajsts un akceju sabīndreibas "Ingriāda A" (dagvīlba),
"Latvijas cēl", "Baugavpīls cēltnīks", "Baugavpīls
matznīks", Baugavpīls syftumtīokl", "Pota and K"
[sadzēvīs precī], "Bīnaburgas nafta", "Sādība"
byvīnīcībāl, "Fedak" (kīnīski produkti), "Kora" un
"Rogo" (vairumtīerdznīcībāl), "Možeclēms B" (graudī),
"Baugavpīls byvīnmehanīzācēja", "Baugavpīls
energoceftnīks", "Enerporamonts B", "Bāstet-mohkolonna"
"Baugavpīls televīzijas komunikācējas", "Demp"
(paklīpējūmī), "Attaīstības rīthīs" (mozumtīerdznīcībāl),
"Nemo" [apgarba šysonā], "Baugavpīls dzelvīkju
ceftnīcības mūnīcīplakās uzjāmums", "Amiga B" [sadzēvīs
prīkšmatu tīerdznīcībāl "Bauvīls un Co"

(mazumtiērdznicība), "Daugavpils tīrģs", "SAB" (tipogrāfija), "Merklans" (pakojpūm), "Sapnis" (mazumtiērdznicība), "Būvluks" (valūmtiērdznicība), "Daugavpils putn", "Dinaburga centrs" (mazumtiērdznicība), Moksotāji pašvaldību budžetā: Daugavpili SIA un a/s "LatkoTrans", "Daugavpils pilsdūkzē rūpniecība", "Daugavpils maiznīks", "Daugavpils sporttāikl", "Stakers", "Dinaz international" un apdrīsyndēnas a/s "Baitikums dzelzība", rajonā - "Daugavpils colīnīks", "Mīkstis patārātāju hidrolība", "Daugavpils putn", Latvejas CS "Turalība" uzjānūms "Latgola", Latvejas un ASV kūpuzjānūms "Dīlar Trans", Krīslavas rajonā - "Nemo", "Krebsar", "Kora koks", "Maruta", "Zalta gryuds" un "Vōrpa". Prolju rajonā - "Latgolas colī", "Prolju sīrs", "VS Teks", agrofirmā "Turalība", "Nīvodnīks redakceja" un grūmetu noms "Latgola".

Jōns Viļums

LATGOLAS LITERATURAS DARBINĪKI

JŌNS KLĪDZĒJS

Dzimis 1914. gada 6. majā Rēzeknes apriņķa Sakstagola pogostā, beidzis vīteju pamatskūlu un Rēzeknes komercskūlu. Stāstu, romanu un dzeju autors.

Īsokdams ar liriku, J. Klīdzējs kotru laseitōju īprīcinoj ar savu dzejas stilu. Latgolā plaši izplateita dzīsma ar jō vōrdim "Bryunaceite".

Roksta gon latgaļu, gon literarajā volūdā. Ōtri vin izavērzējōs latgaļu rakstnīceibas pyrmajōs ryndōs. Jam rakstureigs spēceigs kvālōjums, dailproza itkai atsasvabynoju nu lirikas, kas strauja un impulsīva

vīnmar vajdēja jo prozā. Rakstēja daudz, dorbi izkaiseiti pa dažaidim presis izdavumim - "Daugovas Vēstnesi", "Latgolas Bolsā", "Rēzeknes Ziņōs", "Olūtā". Rakstēja arī Reigas presis izdavumim, sevišķi "Sējējam", kurā īvītōti vairōki stōsti un dzejas.

Jō pyrmais plašōkais dorbs ir romans "Jauniši", kurs iznōce 1942. un 1944. godūs un kur stōsteits par Salienas gimnazistu dzeivi un kŭ kotrs nu jīm ir sasnīdzis.

Daļa nu J. Klīdzēja stōstim sakŭpōti krōjumā "Gōjputnu dzīsma", izdūtā 1944. godā Daugavpilī.

Tyvojūtīs kara darbeibai, rakstnīks beja spīsts atstōt dzimtinī. Ilgus godus dzeivoj ASV Kalifornijas štata Napas pijsātā. Kŭpskaitā sarakstējīs 22 prozas grōmotas. Tōs arī Latvejā sōc īraudzeit dīnas gaismu - Reigā izdūtas "Snīgi" un "Cylvāka bārns", Latgaļu izdevnīceibā Rēzeknē iznōkuse nalela prozas grōmateņa "Seši kolni", kurā īvītōti trejs stōsti.

Lelajs latgaļu rakstnīks pabeis arī dzimtinī,

2000. gada 2. majā rakstnīks
Jōns Klīdzējs aizgōja
myužeibas ceļūs.

Numera sponsors:

*Fotografejom, atteistom
filmas, kopejam
malnboltus un krōsu
attālus, izgatavojam
lelformata diapozitivus,
fotokeramiku, nŭvoda
ainovas. Pōrdŭdam
fotopreces, remontejam
fotoaparatus. Izgatavo-
jam fotografejas nu
diapozitivim. Pīdōvōjam
nairŭbežōtas īspējas
skŭlas voi bārnodōrza
kolektivūs fotoattālu
nŭformēšonā.*

**MES STRŌDO-
JAM LATGOLĀ:** Aglyunā,
Krōslovā, Dagdā, Maltā,
Rēzeknē, Viļānūs,
Varakļōnūs !

FotoMaks golvonō mītne ir Preiļūs, Raiņa bulvarī 13, tōlrŭps 5324675. Igors Plīčs

**SIRSNEIGI SVEICAM
PREIĻU RAJONA LAIKROK-
STU "NOVADNIEKS" ZALTA
JUBILEJĀ UN KOLEKTIVAM
LOBUS PANŌKUMUS VĀLOM
BAUDEIT VĒĻ ILGI ILGI! ...**

**'ZEMTURS' - PASAULĀ
LATGAĻU LAIKROKSTS**

Dybynōtōjs - A. Rancāna izdevn.
Registr. aplīceiba 1609. Iznōk nu
1994. gada 30. decembra. Izdev.
nŭrēkinu kōnts LUB Preiļu nŭd.
Nr.468425, kods 310101900.
Pavairōts SIA "Salang" Preiļi,
Raiņa bulvarī 17. Atb. redakt.
A. RANCĀNS, red. J. EĻKSNIS

